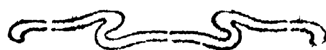

ઈંદ્રાવતી.

નાટક—ગાયનો.

પ્રયોજક—મોતીરામ બેચર નંદવાણા

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

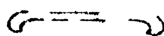
એમ. એન. એન્ડ પીતલવાલા

શ્રી આર્ય નીતિદર્શક નાટક સમાજના માલેકો

હાલ સુરત—પ્રિન્સેસ થીએટર

ધી [illegible] પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, ભાગાતળાવ—સુરત.

કીંમત ૨ આના.

શ્રીમાન્ ધ્રાંગધ્રાનરેશ મહારાણાશ્રી ઘનશ્યામસિંહજી

મહારાજાશ્રિત.

શ્રી આર્યનિતિદર્શક નાટક સમાજ.

ઈંદ્રાવતી.

નાટક—ગાયનો.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

એમ. એન એન્ડ પીતલવાલા—મ. લેકો.

મુ. સુરત. ભાગાતળાવ [illegible] આવેલા ધી "ગહેર" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં રતિલાલ દુર્લભદાસે છાપી

આવૃત્તિ ચોથી | પ્રત ૫૦૦૦.

ઈ. સ. ૧૯૧૪ | વિ. સ. ૧૯૭૦

કીમત રૂ. ૦—૨-૦ (બે આના.)

વિજ્ઞપ્તિ.

આ નાટક લખવામા **ભાવનગર સ્ટેટના પોલીશ સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ,** મ્હારા માનવતા મુરબ્બી **વિશ્વનાથભાઇ રણછોડજી જોશીએ** તથા કપનીના સ્નેહી **રા૦ રા૦ રામનારાયણ મોહનલાલ કવિએ** તથા કવિ **ખીમજી વસનજી ભટ્ટ** બગસરાવાળા (કાઠીયાવાડી ઝવાહીર) એ, મને સપૂર્ણ મદદ આપી છે તે બદલ તેઓનો હુ આ સ્થળે અત્યત આભાર માનુ છુ

લી૦

સદાનો આભારી.

એમ. બી. નંદવાણા.

મુખ્ય પાત્રોનાં નામ.

પુરૂષવર્ગ.

૧	માનસિંહ	ગંભીરસિંહનો કુમાર
૨	કલ્યાણસિંહ	મર્હુમ મહારાજા ઉદયસિંહનો પુત્ર—સરદાર ગંભીરસિંહને ત્યાં પળાયલો, ઇંદ્રાપતીનો થનાર પતિ.
૩	એમ૦ સી૦ રાવસાહેબ૦	કુલિનસિંહની મહેરબાનીથી કુંદન જિલ્લાનો થયલો પ્રતિનિધિ વલ્લભ-શાન્તિનો કાકો, લેભાગુ સુધારાનો હિમાયતી,
૪	ગંભિરસિંહ	કુલિનસિંહને આશ્રે આવેલો એક વીર સરદાર—માનસિંહ—ઇંદ્રાવતીનો પિતા
૫	કુલીનસિંહ	ઉદયસિંહનો ખુની, કલ્યાણસિંહનો કાકો, નવરંગપુરનો મહારાજા,
૬	વલ્લભ	શાંતિનો ભાઇ સુશિલાનો થનારપતિ
૭	વિજયચંદ્ર	શાંતિનો સ્વામિ સનાતની,

૮ મુળુ૦ }
૯ માણેક૦ } ભિલ સરદારો નવરંગપુર રાજ્યના ખડીયા
૧૦ કૃષ્ણલાલ રાવસાહેબ એમ૦ સી૦નો આશ્રીત રતિનો આશક

"સ્ત્રી વર્ગ."

૧ ઇંદ્રાવતી ... સરદાર ગંભિરસિંહની કુંવરિ કલ્યાણ સિંહની થનાર પત્નિ
૨ રતિ રાવસાહેબ એમ૦ સી૦ની પુનર્લગ્ન કરેલી સ્ત્રી
૩ શાન્તિ વલ્લભની બ્હેન, વિનયચંદ્રની સ્ત્રી,
૪ સુશિલા કૃષ્ણલાલની પુત્રી, ઇંદ્રાવતીની સહચરી, વલભની થનાર પત્નિ,
ડાકણ—ઉર્ફે—યમુના કુલિનસિંહના કાવતરામાંથી કલ્યાણસિંહને બચપણમાંથી બચાવી અલગ રહી તેનું ભલુ કરતી વફાદાર દાસી

શીવાય રૂહ, સિપાઇઓ, લશ્કરીઓ દરબારીઓ, સખી વારાંગના, ભિલમંડળ, ઝલ્લાદ વીગેરે વીગેરે

સ્થળ—નવરંગપુર રાજ્યનો કુંદન કિલ્લો
(એક મુખ્ય મહાલ)

ॐ

ततसत परमात्माने नम.

ઈંદ્રાવતી નાટકનો ટૂંક સાર.

નવરંગપુર રાજ્યના કુંદન કિલા નિવાશી મહારાજા ઉદયસિંહ તથા તેની રાણી રાજબાના ઉદયસિંહના નાનાભાઈ કુલિનસિંહ રાજ્ય લોભની ખાતર મીસ્તર એમ૦ સી૦ રાવ સાહેબ જેવા નીચ નોકરોની મદદથી કાવતરૂં રચી ફરેબી અને દગાથી ખુન કર્યા અને ભવિષ્યમા પણ ભિતીનો વખત ન આવે એ વિચારથી મહારાજા ઉદયસિંહના એકના એક બાળકુમાર કલ્યાણસિંહનુ પણ ખુન કરવાનુ દ્રઢ કરી છુપી રીતે કુંદન કિલા અંદરના મહેલપર મધરાતના દરોગે પાડયો પણ બાળકુમારનુ આજ રાત્રે કુલિનસિંહની મલિન અને ખુની વૃતિથી ખુન થવાનુ છે એવી બાતમી ઉદયસિંહની વિશ્વાસુ દાસી યમુનાને મળી અને તેથી પોતાના એકનાએક પુત્રના ભોગે બાળકુમાર કલ્યાણને છુપી રીતે લઈ કુંદન કિલ્લામાથી છટકી ગઈ આમ થયાથી કુલિન-સિંહ તથા તેની નિચ કાવતરાબાજ ટોળી, યમુનાની પાછળ પડી કેટલીક મજલ કાપ્યા પછી ભયભિત થયલી યમુના પાછળ પડલાની નજરચુકાવી કલ્યાણસિંહ સમેત મહાનદીના કિનારાપર પુરાણા રાયણના ઝાડની પો-લમા છુપાઇ ગઇ શોધ કરતા કરતા પાછળ પડેલા કાવતરાબાજ, યમુના કલ્યાણસિંહ સમેત તે ઝાડમા છુપી રીતે ભરાઇ બેઠી છે એવુ જાણીને તેઓ ત્યા આવ્યા પરંતુ, ઝાડ નજીકની જગ્યા સહી સલામત જેવી ન હોવાથી દૂર ઉભા રહી બની શકે તેટલી યમુનાને ત્યાથી નીકળવા અને

કલ્યાણસિંહને સોંપી દેવા શમ દમ અને લાલચથી સમજાવી પણ યમુના પોતાની મક્કમતામાં ખબરદાર રહી આખરે કલ્યાણ સહીત યમુનાને બાળી મુકવાની મતલબે તે રાયણના ઝાડને આગ લગાડી, ઝાડને બળતુ જોઇ જીવ ઉપર આવી યમુનાએ કલ્યાણ સમેત નદીમા ઝંપલાવી દીધુ. નદી વીશાળ અને ક્રુર જળચર પ્રાણીથી ભરેલી છે એટલે તે યમુના કલ્યાણ સહીત જળચરનો ભોગ અવશ્ય થવાની છે, એમ સમજીને નિર્ભય બની કાવતરાબાજ ટોળી સાથે ખુની કુલિનસિંહ કુન્દનકિલ્લે આવ્યો અને પુર આનન્દની સાથે રાજ્યાભિષેકની ક્રિયા કરી નવરંગપુર રાજ્યનો સ્વતંત્ર રાજા થયો કેટલાક મુદત બાદ મરહુમ મહારાજા ઉદયસિંહ અને રાણી રાજબાના ભુતો કુન્દનકિલ્લાની અંદર પ્રગટ થતા રહી કુલિનસિંહને ભયાનક દેખાવથી ડરાવવા અને ત્રાસ આપવા લાગ્યા આખરે તેના ત્રાસથી કંટાળી કુન્દન કિલાને અભાવે કુલિનસિંહ બીજા મહાલમા એક નવીન કિલો બંધાવી ત્યા નિવાસ કર્યો અને કુન્દન કિલ્લાની રક્ષા માટે પોતાના પ્રતિનિધી તરીકે રાવસાહેબ એમ૦ ની તી નિમણુક કરી

ઇશ્વર કૃપાથી દેવિ સાધનની મદદ વડે કલ્યાણ સમેત યમુના નદીમાથી સહીસલામત જીવતી નીકળી ચાનુ ભટકતી સ્થીતિમા પોતાનુ અને કલ્યાણસિંહનુ વય લંબાવવા લાગી, આખરે ભટકતી દશામા કલ્યાણસિંહને ઉછેરવાનુ નાપસંદ કરી મનહરપુર રાજ્યના ક્ષત્રિ વિર સરદાર રણબિરસિંહના મકાનના ઓટલા ઉપર મધ્ય રાત્રિના સમયે વિતક પત્રીકા એક તાવીતની અંદર પેક કરી તે તાવીતપર "આ તાવીત પુત્રને બલા બલાથી મુકત કરનાર છે" એવા અક્ષર કોતરાવી તે તાવીત કલ્યાણની કોટ બાંધી મુકી પોતે અદ્રશ્ય

થઇ અને અદ્રશ્ય રીતે હવેથી જીંદગી સુધી આડકતરી રીતે કલ્યાણની હિત સેવા-સભાળ કરતા રહેવાનુ પસંદ કરી જાહેરમા એક ડાકણ તરીકે ઓળખાઇ અસ્થીરપણે રહેવા લાગી.

કલ્યાણસિંહ નિરાધાર બાળક તરીકે અનાયાસે પોતાને ત્યા આવ્યો એટલે તેને ગંભિરસિંહે પુત્રવત સ્વિકારી ઉછેર્યો

કલ્યાણસિંહ, કુમાર માનસિંહ, અને કુવરી ઇંદ્રાવતી અભેદ પ્રતિથી એકજ પોતાના બાળકો છે એવા વ્હાલથી ભાઇ તરીકે રહેવા માડયા

વખત વિતતા મનહરપુરના રાજ્ય કરતાની કેગિલા પટાવતોની ખટપટથી સરદાર ગંભિરસિંહનાપર ઇતરાજી થઇ એટલે ગંભિરસિંહને તે રાજ્યનો આશરો અનાયાસે છોડવો પડયો, ત્રણે બાળક અને મવડ વર્ગ સહિત ગંભિરસિંહ દેશાટન કરતો કુલિનસિંહને ત્યા આવી ચડયો કુવરી ઇંદ્રાવતીને દેખી ભવિષ્યમા ઇંદ્રાવતીને પોતાની રાણી કરવાની લાલચમા લોભાઇ બહાદુરથી ઉદાર વૃતિ રાખવી ગંભિરને પોતાના સરદારનુ પદ આપી માન ભરતબાથી એક-વડા સરદાર તરીકે કુંદનકીલ્લાના રાજ્ય મહેલમા સ્વતંત્ર રીતે રાખવાની મરજી બતાવી અને ગંભિરસિંહે પણ વર્તમાન સ્થીતિનો વિચાર કરી તે કબુલ્યુ કુટુંબ સહીત કુંદનકીલ્લાના રાજ્ય પ્રતિનિધી રાવ સાહેબ એમ રી ની મુસદ્દી મદદ સ્વીકારી સ્વતંત્ર સત્તાથી નીવાસ કર્યો ડાકણ તરીકે ઓળખાતી યમુના પણ કલ્યાણસીંહની આડકતરી રીતે સંભાળ રાખવા ખાતર ભટકતી દશામા તે કીલા નજીક આવી રહી

"આટલી બીના બની ગયા પછી આ નાટકની શરૂઆત થાય છે.

અંક પહેલો.

" બાળાની ઇશ્વર સ્તુતિ "

પ્રવેસ ૧ લો—કુંદન કિલ્લા નજીકના જંગલમા, માનસિંહ, ચંદ્રાવતી અને કલ્યાણસિંહનુ શિકારે નીકળવુ નાસેલા સિંહની પાછળ એકાએક **માનસિંહનુ** દોડી જવુ બાદ કલ્યાણસિંહ પાસ ચંદ્રાવતીની પ્રેમ માગણી, કલ્યાણસિંહે યોગ્યા યોગ્યનો વિચાર આપવા ચંદ્રાવતીની દ્રઢતા, એકા એક [illegible]નુ પ્રગટ થવુ કલ્યાસિંહ તથા ચંદ્રાવતીનુ મુર્છા પામવુ મુર્છાવશ થયેલાંનો દેહ હસ્ત મિલાપ કરી આશિર્વાદ આપી અદ્રશ્ય થવુ, બન્નેનુ સાવધ થવુ હસ્ત મિલાપ પ્રસંગની કાયાની સ્મૃતિ ચંદ્રાવતીનો પુન આગ્રહ કલ્યાણસિંહની પ્રતિજ્ઞા તા એકાએક કારણ રૂપે ફરતા યમુનાનુ આવી ચંદ્રાવતીના માગણીના સ્વીકાર કરવા કલ્યાણસીંહને ફરજ પાડી જવુ કલ્યાણસીંહ ચંદ્રાવતીનુ પ્રથમ પ્રેમદર્શન સીંહ પાછળ ગયેલા માનસીંહનુ આવી તેનુ પ્રેમ ચરિત્ર જોઇ ગુસ્સે થવુ **(ટેબ્લો.)**

પ્રવેશ ૨ જો—કુંદન કિલ્લામા વળતો વખત રૂપના દીવાના ના મર્હુમ મહારાજા ઉદયસીંહ તેની રાણી રાજબા અને બાળ [illegible]ના આગાઉ કોઇએ ખુન કર્યાં એવી મતલબની બિના નોકરાણી દ્વારા જાણી તે બાબતમા સરદાર ગભિરસીંહના તર્ક વિતર્ક **ખુલાસા નિમીતે, કિલ્લાના પ્રતિનિધિ** રાવસાહેબ એમ૦ બી૦ ને બોલાવવા—રાવનુ આવવુ—હકીકત પુછતા રાવસાહેબના ઉડાવ [illegible] બાદ જંગલમા ચંદ્રાવતી કલ્યાણસિંહ વચેનુ જોયેલ ચિત્ર માનસીંહ આવી ગભિરસિંહ આગળ ગુસ્સાના જુસ્સામાં જાહેર કરવુ

ગમ્ભિરે તે જુદું માનવું આપ સ્વાર્થના ગર્ભિત મતલબથી તેમની રાવ સાહેબે કલ્યાણસિંહના વર્તન માટ ગ ડા મુકી માનસિંહની વાતને સંપુર્ણ ટેકો આપવો ગમ્ભિરસિંહનું કલ્યાણસિંહના વર્તન માટે આખરે ગુંમ થવું કલ્યાણસિંહને રૂબરૂ બોલાવવો કલ્યાણસિંહનું આવવું માનસિંહે બનાવ્યું ખરેખર હકીકતથી વાકેફ કરી ખુલાસા માગતાં ખુલાસા બસ નથી એમ લખી પોતાના અમિર કુટુંબમાથી કલ્યાણસિંહને નોકર પદવિએ ઉતારી પાડવા કલ્યાણસિંહનું તુટતા મન જવું આદ ઠરાવતી વાતચીતમા આવ્યાથી તેના લગ્ન જલદી કરવા માનસિંહની મરજી જણાવી, પણ ગ ...ના લગ્ન ... કિલાના મહારાજા કેશવસિંહ સાથ કરવાની વાહિત ગુલેચ્છક નગીન રાવસાહેબની ખુબી ભરેલા સલાહ માનસિંહને લાચારીથી કબુલ કરી નજરાણાના બાબ ... રૂબરૂ ... હજુરમા તે બાબતની અરજ કરવા નક્કી કરી જવું ... રાવસાહેબનુ ફુલ ... વિચારમા જવું

પ્રવેશ ૩ જો - ... પોતાની ... અને માબાપ ગમ્ભિર તેના ... રાવસાહેબ એમ ... અને તેની નવિ સ્ત્રી ... કડવા તીરસ્કારના અકસ્માતમા ... ગાલી આશ્વાસન આપવું ... જવું અને ... રાવસાહેબના ... લાચારીથી એક ... તરફ ... કામ લાગવું, ... ના ... લીલા, ... માટે ... પણ ... કાર્યની બેપરવાઇ પોતાનીજ કૃપા આધારે નોકરીપર રહેલા કૃષ્ણલાલનું આવવું નીચ મતલબ સાધવાની મસલત અને તેમા વીજન રૂપ માનેલા કલ્યાણસીંહના ... ના ... મા ...

બનેનુ કુલીનસીંહના નજરાણા દરબારમા જવુ તેના વીઘ્ન સતોષી વીચાર અને વર્તન પ્રત્યે તીરસ્કાર બતાવી તે બીનાથી કલ્યાણસીંહને સચેત કરવા વલભનુ જવુ

પ્રવેશ ૪ થો—કુલીનસીંહનો નજરાણા દરબાર ખડીયા સરદારો તરફથી નજરાણાની ભેટ પોતાનાજ સ્વાર્થ પ્રયાસે ઈંદ્રાવતી ના લગ્ન કુલીનસીંહથી કરવાની ગંભીરસિંહને ઉદભવેલી ઇચ્છાની અરજ રાવસાહેબ એમ૦ સી૦ એ ભવ્ય દરબારમા ગંભીરસીંહના વતી કુલીનસીંહની હજુરમા નીવેદન કરવી ઉદારવૃતીના દેખાવે કુલીન સીંહે તે કબુલ કરવી ભીલ સરદારોનુ આવવુ યોગ્ય આસન અભાવે નારાજ થવુ કુલીનસીંહ તથા ભીલ સરદારો વચ્ચે વીખવાદ, બાદ ભીલસરદારનુ ઉશ્કેરાઇને ચાલ્યા જવુ ગુસે થયેલા કુલીનસીંહે ભીલ સરદારની માલમીલ્કત જપ્ત કરવા સરદાર વર્ગને હુકમ આપવો દરમીયાન ભીલ સરદારો ઇંદ્રાવતીને હરી ગયા તેવી ખબર સુશીલા દાશીએ આવી આપવા સર્વનો ગભરાટ અને ઇંદ્રાવતીના બચાવ અર્થે જવુ (**ટેબલો**)

પ્રવેશ ૫ મો—કીલ્લા નજીકના જંગલમા દુખ વીશ્રાતી અર્થે કલ્યાણસિંહનુ નીકળવુ ઠાકણ યમુનાએ આવી શાન્તી આપવી ઇંદ્રાવતીને લઇ ભીલ સરદારનુ આવવુ ઇંદ્રાવતીપર જુલ્મ. મદદ અરથે ઇંદ્રાવતીના આરત પોકાર કલ્યાણસિંહનુ મદદે આવવુ અને વીરસતાથી ભીલસરદારના જુલ્મથી ઇંદ્રાવતીને છોડાવવી વીરતાની પરસ્પર ઓળખાણ ઇંદ્રાવતીએ આભાર માનવો પ્રેમની વધારે મજબુતી કલ્યાણસિંહ સાથે ઇંદ્રાવતીનુ નિજ અવાસે જવુ

પ્રવેશ ૬ ઠો—કાકા કાકીની કડવાશમા અને સુશિલાના પ્રેમ વિયોગમા રિબાતો વલભ સખીઓ સાથે સુશિલાનુ આવવુ વાણીવિનોદ શખીઓનુ સુશીલાને છોડી જવુ બાદ વલભે સુશીલાના હાથની માગણી કરવી, સુશીલાની પ્રતીકુળતા ઇંદ્રાવતીના લગ્ન કલ્યાણ-સિહ સાથે થઈ જાય તો પોતાનો હાથ વલભને આપવા સુશીલાએ કબુલ કરી જવુ

પ્રવેશ ૭ મો—આજે ચુદડી ઓઢવાનુ મુહુર્ત હો૦ સખીઓ સાથે ઇંદરાવતીનુ નીકળવુ ઇંદરાવતીના સામે ઇતરાજી- સખીઓની સલાહયુક્ત સમજાવટ- બાદ માનસીંહ, ગભીરસીંહ અને કૂલીનસીંહ વીગેરે સાજનનુ આવવુ પીતા પુત્રી વચ્ચે સવાદ—બાદ માનસીંહે પરાણે ચુદડી ઓઢાડવાની ક્રીયા કરવા હુકમ આપવો- ફેહોનુ પ્રગટ થવુ ક્રીયામા ખલલ—ચુદડીનુ અદ્ધર ઉડી જવુ (ટેબ્લો)

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ લો—ઇંદ્રાવતીના કહેવરાવ્યાથી કીલ્લા નજીકના જગલમા કલ્યાણસીંહનુ દેવી મદિરે આવવુ—કમનસીબી માટે કલ્યાણ-

સીહનો અકસ્માત પ્રજન નીમીત્તે સુશીલા સહી ઇંદ્રાવતીનું આવી મળવું ચુંદડીના દરબાર વખતે કહે આપેલા દેખાવ સબંધે ઇંદ્રાવતી તથા કલ્યાણસીંહની વાતચીત પોતાની થવા ઇંદ્રાવતીએ પ્રતિજ્ઞાપુર્વક કલ્યાણસીંહને ખાત્રી આપવી રુકમણી યમુનાએ આવી દીલાસો આપી જવું એકાએક શીકાર નીમીત્તે માનસીંહનું આવવું, કલ્યાણસીંહના સાથમાં ઇંદ્રાવતીનું જેમ ગુમ થવું ઇંદ્રાવતીનું સુશીલાને ઘેર ચાલ્યા જવું કલ્યાણસીંહે માનસિંહની કરવાની મદદ કરી નહી એકાએક સિંહનું આવી માનસિંહ ઉપર ધસવું કલ્યાણસિંહે બચાવ કરવા ઝપલાવવું પરંતુ બચાવ કરતા પોતાની તરવારનું ભાગી જવું તુટેલી તરવારને ત્યાંજ નાખી દઇ ભાગેલા સિંહ પાછળ જવું બાદ એકાએક ભિલ સરદારનું આવવું માનસિંહ કબજે, રૂકમણનું જોવું

પ્રવેશ ૨ જો—કલ્યાણસિંહનો ઘાટ ઘડવાની મસલતમાં રાવ સાહેબ એમ૦ સી૦ તથા પન્નાલાલ કલ્યાણસિંહનું શિકારમાં થયેલ લોહીવાળા કપડાથી આવી માનસિંહના કુશળ સમાચાર પુછવા અને ઉતાવળે ઉતાવળે આવાસ ચાલ્યા જવું બાદ ભરવાડ આવી દેવિ મંદિર પાસેથી કલ્યાણસિંહના તલવારનો ટુકડો તથા માનસિંહના લોહી ભરેલા મંદીલ કમાન મળેલા તે રાવ સાહેબ આગળ હકીકત સાથે રજુ કરવા માનસિંહનું ખુન થયું અને તેનો ખુની કલ્યાણસિંહ છે એવું અનુ-માની કલ્યાણસિંહને નાબુદ કરવાની આ ઉત્તમ તક આવી એમ સમજી ગંભીરસિંહને બોલાવી સઘળી વાત સમજાવી મજબુત કરવો માન-સિંહનું ખુન થયું અને તેનો ખુની તિરસ્કાર પામેલો કલ્યાણસિંહ, મુદામાલ અને સુશિલાના ખુલાશાથી તે બીના ગંભીરશિંહે સત્ય માની કલ્યાણશિંહને બોલાવવા ખુલાસો માગવા નિર્દોષ કલ્યાણસિંહની

ન્યાગીરી તીરસ્કાર આપી ખુની ગણી કેદ કરવો ગભીરસીહ ન જવુ પાછળથી કુલીનસીહે ઇદ્રાવતીને પોતાની કરવાની મતલબથી કલ્યાણસીંહને નહાસી જવાની સલાહ આપવી નાદાન અને બદનામી અપાવનારી તેવી સલાહ પ્રત્યે વિર કલ્યાણસીહનો ધિક્કાર અને કલ્યાણસીહ તથા કુલીનસીહ વચ્ચે ગડમડ ન કે

પ્રવેશ ૩ જો—શાન્તીના દેવ નવા જન્માષ્ટમીના ઉત્સવ સખીઓ સાથે શાન્તી કૃષ્ણ અવતારના ગરબા, આનદમા સખીઓ સાથ શાન્તીના બોધમય વાણી વિલાસ પરીણામે ભિભત્સ ગાલીના સારાસ અને વગર સમજ ભરેલા દબાદબાની કજન પ્રત્યે ધીક્કાર આપી ચરણાશ્રત લઇ સખાવદનુ જવુ, વલભ સાનયનુ આવવ મન ગાઉન એમ૦ મોળનુ ગતી સાથ આવવ તીનયન તેહ ગુમ થવુ ત્રીનયનુ અપમાન વલભ વિનયનુ ફિકરનુ વિનયથી છુટા છુટા મેળવી લાયક સુધરેલાથી પુનલગ્ન કરવા શાન્તિને કરજ પાડવી શાન્તિનો તે પ્રત્યે ધિક્કાર રાસનાઉન તથા નતિનુ ગુમ થવુ ગુસામા શાન્તિને ઘરમાથી રજા આપવી (ગરબા)

પ્રવેશ ૪ થો— કલ્યાણસીહ માનસીહના ખુની ઠરી ગયા તના વિચાર વમળમા ગાનવા સાથે ઇદ્રાવતી-ગભારસીહનુ આવવુ પિતા પુત્રી વચ્ચે વાત ચીત-કુલિનસીહના હાથ કપુલવા તેની સુચના કુલિનસીહનુ આવવુ કલ્યાણસીહથી મળવાની યુક્તિમા માનસીંહનુ ખુન કર્યુ તેના માટે કલ્યાણસીહને પ્રથમ કેદખાનામા ... દબેડા આપી પછી તમારી સલાહ માટે વિચાર કરુ ગેમ લાલ કરી કુલીનસીહે તે ખુન કરી ઇદ્રાવતીને કેદખાનામા ... ખુનીહથી મળવા દેવાની પરવાનગી આપવી

પ્રવેશ ૫ મો – રતી સુધારાના ખખારામાં કૃસ્નાલાલનુ આવવુ અને વચ્ચે પ્રેમ મીઠાશ રાવ સાહેબે એમ૦ સી૦ ને સાથે લઇ વલ્લભનુ આવવુ રતી કૃસ્નાલાલ વચેની વર્તણુક રાવસાહેબને નજરે બતાવવી રાવસાહેબનુ ઉસ્કેરાઇ જવુ રતીની બેપરવાઇ કૃસ્નાલાલ તથા ... વચ્ચે વાદવિવાદ પરીણામે રાવસાહેબથી છુટા છેડા કરી કૃસ્નાલાલના ઘરમા રતીનુ ચાલ્યા જવુ ગવસાહેબનો પશ્ચાતાપ અને ... ભાગુ સુધારાનો કડવા અનુભવ

પ્રવેશ ૬ ઠો—જેલમા રીબાતી અને દયામણી દશાએ કલ્યાણસીહ કેદ, કુલીસીહના કહેવાથી રાવસાહેબ એમ૦ સી૦નુ આવી ...થી દરશી જવા કલ્યાણસીહને સલાહ આપવી કલ્યાણસીહનો ક્રોધ યુક્ત ઇનકાર ઇંદ્રાવતીનુ આવી મળવુ. રાવસાહેબે દખલ કરવી ઇંદ્રાવતીનો-ધમકી બાદ છદ્રા-કલ્યાણસીહનુ મીલન અને કરૂણાજનુ વાતમા વિજયનાવિજયને દિલાસા માનસીહની ખુની આરોપમાથી ... કરવા ... કુલિનસીંહનુ આવવ પ્રતિકુળ મુલાકાત ... ગુમ થવુ ડાકણ યમુનાએ આવી વચ્ચે પડવુ યમુનાનુ ખુન કરવાની તયારી એકાએક કહનુ પ્રગટ થવુ યમુનાનો બચાવ (ટેબલો

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧ લો – ભિલ સરદારના કબજામાથી માનસીહને છોડાવી લાવવા માટે યમુનાના કહ્યા પ્રમાણે નાયકાના લિબાસમા વલભ અને ઉસ્તાદના લિબાસમા વિજયનુ ડાકણ યમુનાને આવી મળવુ ... વસ્તુનુ સાહિત્ય આપી ભિલ સરદારને ત્યા બનેને નાચવા મોકલવા

ભિલ સેવકનુ આવવુ જબરજસ્તીથી વલભ-વિનયને ભિલ સરદારની હજુરમા લઇ જવા બાદ કુલિનસિહના હુકમથી ડાકણ યમુનાને તથા માનસિહને ઠાર કરવાની ઉમેદે રાવ સાહેબ એમ૦ સી૦ નુ નિકળવુ મરહુમ મહારાજા ઉદયસિહના ખુન સબધના તમામ કાગળીયા પડાવી લઇ ડાકણ યમુનાએ રાવ સાહેબ એમ૦ સી૦ને કેદ કરવા

પ્રવેશ ૨ જો—ભિલ સરદારની જન્મગાઠ પ્રમગે ભિલ સરદારના મીજલસ નજરાણા દરબારમા કુલીનસીંહે આપેલા અપમાનની સ્મૃતી કીના લેવાનો ઠરાવ સવકા તરફની ભેટ આનદ અરથે મદપાનની લહાણી વલ્લભ વીનયનુ આવવુ, નાયકા સમજ નાચવા ફરમાન કરવુ માનસીંહને તેમા ભાગ લેવા બોલાવવો વલભનો નાચ નાચ કરતા દારૂની પ્યાલીમા ડાકણ યમુનાએ આપેલી કેફી વસ્તુનો ઉપયોગ નાચના અતે સર્વ બેશુદ્ધ વખત જોઇ માનસીંહને લઇ વલભ વીજયનુ નાશી જવુ બાદ ભીલ સરદારોનુ સાવધ થવુ, માનસીંહને નાયકા નસાડી લઇ ગઇ ને જાણી તેની પાછળ પડવુ

પ્રવેશ ૩ જો—માનસીંહનુ વલભવીનય સાથે આવવુ ભીલ સરદારોના ભેટા લડાઇની તૈયારી ડાકણ યમુનાએ આવી ભેદ ફોડવા માનસીંહની અજાયબી કલ્યાણસીંહ, મહારાજા ઉદયસીંહનો પુત્રછે એવુ સમજી તેને ખુનના આરોપમાથી પ્રથમ મુક્ત કરાવવા માનસીંહ વલભ વીજયને તરત મોકલવા અને ભીલ સરદારોનુ કુલીનસીહનો પરાજય કરી કલ્યાણસીહને તખ્તનશીન કરવા મતલબે લશ્કર સાથે ચડવાની તઇયારી કરવા જવુ

પ્રવેશ ૪ થો—કતલખાનામા ઝલ્લાદના તાબામા કલ્યાણસીંહ ગભારસીંહ તથા ઇદરાવતીની કૃપાળુ મુલાકાતમા-ઇદરાવતીની દીલગીરી સ,કારણ સાથે કલ્યાણસીંહની નીર્દોષિતા અને કુલીનસીંહની કુટીલતા

ઇન્દ્રાવતીએ પોતા પાસે રહુ નહીં ગભીરસીહ તથા કલ્યાણસીહ વચ્ચે ઘણામય વાતચીત ગભીરસીહની દયા કુલીનસીહનુ આવવુ ગભીરસીહની કલ્યાણસીહ પ્રત્યે દયાળુ લાગણી તથા કુલીનસીહનુ ઉશ્કેરાવુ, લગ્ન કરી આપવાની નટ્ટ પણ દયાળુ યુક્ત માગણી ગભીરસીહ વીર સ્વરૂપ ગભીરસીહ તથા ઇન્દ્રાવતી કેદ, વલ્લભ તીનય સાથે માનસીહનુ હાજર થવુ, પોતાને કેદી જોઇ માનસીહના ગુસ્સા ગભીરસીહ તથા કલ્યાણસીહનુ આપમેળે બેડીના બધન તોડી કુલીનસીહ તરફ ધસી આવવુ કુલીનસીહનો જુલમ જગજાહેર સાથ બોલ સરદારનુ આવવુ કુલીનસીહ વીચાર શુન્ય [illegible] યમનાએ દરબારીજન તથા સરદારોએ એમન ચીઠ્ઠીના સાધનવડે ભેદ ખુલવો ઉદયસીહના પુત્ર તરીકે કલ્યાણસીહનુ પ્રસિદ્ધ થવુ કુલીનસીહ કેદ (ટેબ્લો)

પ્રવેશ ૫ મો—[illegible] તી નકટી ના પાદરમા ચુનીલાલને તડબી એ થયેલા ઘાચીના ઘરમા સાથે મન દુખ અને [illegible] તકરાર ચુનીલાલને વચ્ચે પડવુ બાદ સિપાઇ સહીત નાગરબાઇન નગરમાં જવા નરસીંહ એમન સીઠનુ નીકળવુ સહિત પકડી કરી ન્યાય અર્થે દરબારમા લઇ જવા

પ્રવેશ ૬ ઠ્ઠો—સુશીલા સાથે ઇન્દ્રાવતી આનંદ બાગમા કુલીનસીહનુ આવવુ કલ્યાણસિહ તથા ઇન્દ્રાવતી વચ્ચે પ્રેમની પરીક્ષામા વલ્લભનુ આવી રાજ્યાભિષેકમા પધારવાની વીનતી કરવા દરેક જવુ બાદ કલ્યાણસિહનુ રાજ્ય મુગુટ પહેરવા જવુ

પ્રવેશ ૭ મો—કલ્યાણસિંહને રાજ્યાભિષેક, લાયકને લાયક માન આનની નવાજેશ, રતી તથા વાગીના વાય કલ્યાણસિહથી ઇન્દ્રાવતીના અને વલ્લભથી સુશીલાના લગ્ન કરવુ પ્રગટ થઇ આશીરવાદ આપી માલક જવુ સર્વના આનંદ પ્રયાગની શાન્તી

ઈંદ્રાવતી નાટકનાં ગાયનો.

મંગળાચરણ—

શ્રી હરિ ચરણમાં નમિયેરે, ૐ
નેતી નેતી માં રમિયે ——ૐ
ગજ પતિ જેણે તાર્યો,
ગ્રાહ વિનાશ ક્યા
નિજ કરી કર ધરી
સત્ય જ્ઞાન આપ્યું તત્વનું,
નિજ રૂપ કરવા——
એ શ્રીપતિ નિરખતી આકૃતિમા
દઇ મતિ સિદ્ધિ આપજો   શ્રી

ઇંદ્રાવતી—

૧

સુખ દુ:ખ કર્મના વ્હેવાર,
ને સહુ ન્યાય મળ્યા, દેવને દરબાર—ટેક.
જગતના આ વાસ, સહુને સુખનો આધાર,
પ્રેમે નિતિ જ્યા વિરાજે —(૨)
ધન્યત અવતાર ...સુ૦
ધામ ધન જોબન સહુ, જાતા ન લાગે વાર,
જન્મ ધરીને સવ જાતા (૨)
પામિ ભવનો પાર   સુ૦

ઈંદ્રાવતી-કલ્યાણીસહુ— ૨

શેવા સ્વિકારો, દઉં હૃદય દાન હું,
મ્હારી જીવન વેલી, હોનવેલી, હૃદય દેવિતુ—ટેક.
પ્રભુ પામી આ વાર,
માન્યા મનના ભરથાર,
મુજ જીવન પ્રાણ તું,
શેવા કરશું આ દેવ તણી સુધ્ધ ચિતે.
રંગ ઘેલા અલબેલા રીઝાવીને પ્રસન્ન કરું,
મદ મનમા જગજનમા અલબેલી હું નીત્ય ધરું,
અરસ પરસ રસ લેશું, મહીમા પ્રેમ પામશું . શે૦

ધાર— ૩

અમો સુધરેલા ને તમો, ગણો ન કમજોર,
કામ એવા કવા કરીયે, ભજામા રાખી તોર,

કોરસ

લીમીટેડો માડી, વેપારો વધારતા
યંત્ર, મગાવી, હુન્નરો ખીલાવતા
જુના ધારા કાઢી નવીનો નીપજાવતા,
ઘણું કર્યું બીજુ, હજુ કરીને બતાવતા અમો,

શાંતિ૦— ૪

આશીષ દઇને વીર મ્હારા લઉછું હું વારણા,
દીવસ ગુજારી લે નહારા, ફળ અને સારના—ટેક
ઘણી ખમા ત્હને, માડી જાય, સુખી રહે તું ક્યારે (૨)
શાન્તી ગ્રહીને, સમજુ થઇને
ધીરજ ધર અંતર તું ત્હારા, . ..આ૦

વલ્લભ-　　　　　　　૫

કરવા ચાહો છો શુ ' પાપી, કૃત્યો ઘોરનારે ?
અતે રે, સો નહી કો જગમા એકે નોરનારે—ટેક,
વૈભવનો લ્હાવો લેવામા, સેતાની સેવા કરવામા,
ગોળ ખોળ કેવામાં ફળ છે, ઝેરનારે ... ક•
વેર તણા વાકયોને ચુકી, બેસો કા ' તે ઉપર થુકી '
વીષય કુપમાં ઝુકી, લાયક મારનારે　　કo
કાળા ધોળા કરી કરોડો, ગરદન ગરીબતણી શુ મોડો '
પાછળ પડશે જોડો, લક્ષણ ચોરનારે　　કo

કચનીઓ　　　　　　　૬

આલ્લી આવો ગુણ ગાઓ રગ લ્હેરે-રે
　　રાજ રીઝાઓ ત્હમે—
રગ ઘેલી સાહેલી સગ રગ ખેલતા　　આ
સપ્ત સુર સખી ગ્રામ સાથે ગાઇ,
રૂતુ વસત આજ છાઇ,
રહેતી હૃદય છાઈ, છાપ છવાઇ, ને સુખ દાઇ,
ગુણ ગાઇ સુર—સખી—
આનદે ભુપને રીઝાવી મનાવી રગ લ્હેરે—રે—
　　　　રાજ રીઝાવો તમે . . આ૦

કલ્યાણસિહ—　　　　　૭

સ્વાર્થ કપટ છલ ભેદ જા લે,
રહયુ જગ છાઇરે—ટેક
ન્યાય નીતીનો લોપ થતોરે,

પાપી જગત પ્રજાળે . ... રહ્યુ૦
સત તણો સહાર થતો હા,
કપટીના કપટ પ્રભાવે . . રહ્યુ

ઈંદ્રાવતી—કલ્યાણસિહજી— ૮

મોહનજી આ તન ધન કુરબાન,
દાસી તુજ પ્રેમે ઘેલી
જોઈછીઆ ગુણીયલ ચતુર સુજાન,
રહન રાચ્યા રસવેલી——ટેક,
ઓ પીયુજી સ્વર્ગના સુખ લેશુ
રગત રસ વેલી . મો૦
પાનો રસ અતર ભરજો,
વલમ કદીએ ન વીસરજો,
તનના લાલીત્ય વરસજે,
જીવનને મધુર કરજે,
દમ્પતી, દ સ્થ, પ્રીત તવ છલઝલ,
મનહર, પ્રીયકર, મુ... ... ..., વાટ
અલબેલી મો૦

સુશિલા-સાહેલી— ૯

સહુ સાહેલી સરોવર ન્હાવા જઈએ,
ચાનો વ્હેલી, નીર્મળ અગે થઈએ—ટેક,
ત્યા છે સુદર એક કુજ,
મધુકર કરતા જ્યા ગુજ,
રે તે કુજ ગલીમા, નજરેથી જવાશે, ...

લઇએ—સ૦

કુંજને ગુંજતે, નવ જાણું, કહોતો હજી સમજાઇ
શાણી વાણી જાણી ત્હારી, કેમ કરે ચતુરાઇ,
રે, શીદ પજવો છો ! સમજી લાગુ આપે,
તો શું કહીએ,—સ૦

વલ્લભ સુશીલા— ૧૦

રંગીલી આમન રીસાઇએ,
છબીલી ત્યાંને શરમાઇએ,
શગુણા છેલા કરો ના કેલ, જવા દ્યો,
ત્હમને શું કહીએ—રંગીના
છાબળ કળાના છોડો ચાળા,
નિત અકળા છો બાળા,
માગ્યાથી પ્રેમ તે કેમ મળે !
અનજાન અચ ન માન વળે,
પ્રેમના નેમ ત્યો જાણી મનુણો
આમન લોભાઇએ રંગીલો

વલ્લભ-સુશિલા— ૧૧

જાઓ બહાગી લટકાળાના કાને,
હારે બની મારી બાના ત્હેગ ન મને—ટેક,
પ્રેમ જીત્યા પાતલિયા હું હરિ અને,
બેઠી બાવે ત્યાં લ્હવ લવ ત્યામને જા,
અમિ ભરયા આ નેન,
મિઠા મધરા ત્યા વેણ

દેખી મનડુ અધિરૂ ન પામે કંઈ ચેન,
શાન્ત થાઓ સલુણા તજો ન હમેને,
અરે વ્હારે વા, અરે વ્હારે વા, ઘણી તુ
પ્યારી સ્યમને—જા,

ઈંદ્રાવતી-સાહેલીઓ— ૧૨

રિશાયા શુ રસીલા !
રગ વિલાસ હુલાસ તણો દિન લે વધાવી-ગેલી
જાઓજી જાઓજી નહિ સતાવો
છાકમા છકેલી રિ.
નયન માંહી નેહ જણાય,
અનગ રગ અગ છવાય.
પ્રફુલ વદન બદન થાય,
કચુકી અંગ તગ થાય,
જારેજા, જારેજા, છોડી દે લવારી આ તહારી હુ હરી
સમજી જા સાહેલી ખેલી લે ખેલ એલી રિ

વડારણો— ૧૩

શોભા શી ! બનીરે, જાણે ઈંદ્ર તણો દરબાર
સાહેલી ગજે, મગળ મડપ રોપીઓ,
સખી પ્હેલોરે વધાવો આજે પામતી,
હરખો હુલ્લાસે વરવતી (૨) રે—સા
સખી બીજોરે વધાવો આજે પામતી,
મગળ દીન અનુપમ આનદ આશીષ્ય વરતી .સા૦

અંક ૨ જો.

કલ્યાણસિંહ— ૧૪

કર્મ રતિ અતિ અકળ અગમ છે,
વ્હાલ્હરે વિધિ તુજ ગતિ ગહન છે,
નાથ કૃતિ ન્હી નાહી કળાયે (૨)
ચર ઘર વ્યપિ મનહરમ્યા, સુન્દરતા
કુદરતની રમણિયતા,
સુખ દુખ પાક ફરી છાયા—
સુરનર મુનીવર મોહી રહ્યા છે,
નહી ભેદ ભારીગ જાણી શક્યા તે,
સુખકરણી, અમિઝરણી,
મધુ વાણી,
પ્રભા પ્રભુની અગમ નીગમ છે—૬૦

વતી— ૧૫

પરવશ કીધા પ્રાણ તે, તુ મુજ જીવન પ્રાણ,
હૃદય મણી હૃદયે રહ્યા, સુન્દર વર સુજાણ
હો, રાજ લેજો, શરણે સિધાગી,
જીવન સવ સોંપ્યુ દાસી છુ તમારી-દાસી-હો,
જગત રમિનું, પ્રેમે ભરેલું,
લાગે મને તો પીયુ માહી વસેલુ
સ્નેહ સબંધ અનન્ત દીધા વીસરી-મે દીધા-હો,

શાંતિ૦- ૧૬

ભાવ ધરીને ભજીએ નાથ, શરણુ અમારૂ કૃષ્ન હરિ,
વરદાયક શુભ લાયક પ્રભુજી
નીરાધાર આધાર, અદ્ધમ ઉધ્ધારણુ
તારણુ દેવ હરિ, ભાવ,
અજામેળ ગજ ગણિકા પ્રભુજી,
પાડવની કરી વહાર, તાર્યા વ્રજ દેશ,
દયાળુ દેવ હરિ ભાવ,
દુ ખ મય આ ભવ માહી પ્રભુજી.
સુખના છો દેનાર સેવના લ્યો,
સ્વિકારી દેવ હરિ . ભાવ૦

શાંતિ૦ સખીઓ૦— ૧૭

શ્રીકૃાન ચદ્ર, સુખકદ, અવતર્યા રે લોલ.
ગોવીદ ગોપાલ લાલ, પાપી કમ કેરા કાલ—ટેક,
ધન્ન વ ય દિન આજનો, પ્રગટ્યા નદ કુમાર,
રદય મણી રાધા તણા, આ જગ તારણુ હાર,
આવો ગાવાને લ્હાવો, લાખેણો લીજીએ,
ભવના સદ્ ફદ ટળે, વિશ્વમાહી મોક્ષ મળે,
હારે સુધારસ પ્રેમથી પી અલી . તરીએ ...કૃાણ.
દેવ દુદભી વાગીયા, વરસ્યા સુમન અથાગ,
વ્યાપિ શાન્તિ વિશ્વમા, વ્રજ માને સદ્‌ભાગ્ય,
સાન ભાન ભુલી, રઢ લગી કુવર કાનથી,
રહી નીર્ખી દ્રગ વ્હાલા અભીરામથી,

ઘેલી વ્રજ નાર બની વ્હલાના નામથી
તન ધુન જામી વ્હાલા અભીરામથી.....કૃષ્ન,

૨૦ ૧૦ વિ૦ શા૦ રાવ૦— ૧૮

શુ મનાવો, મનાવી નવ માને, વાણીમા બનવે છે,
કાકી સ્યાને કાકાને ચડાવો?
પ્રભુનો ડર લાવો, પુત્રી ન સતાવો ... ટેક
પારકા પૈસાથી તના કરીને
સતમ શુ ગુજારો? જરાતો વીચાગે,
ચુપ ચાલતો થા, બસ તુ દુર થા,
છે બલા, તુ બલા,
આનુ તે શુ કરવુ હવે દીન પાર દેવુ,
ઘરથી બહાર જાવા, બુડી મરો, લાજી મગે, ત્યો તડી, ધુંડ પડી
થાશો અતે તો બેહાલ તમે તો (ગોવે ઢેમ હબક, હબક હબક)-શુ

ઈંદ્રાવતી— ૧૯

દુખમય શહુ દીસતો સમાર
વિપ પયે વીની જીવા માડી દુખનાર,
કહો રહ્યો ક્યા સુખનો આધાર—
માન્યો સુખે સ્થાપનાર
સ્નેહથી સભાલનાર,
તે બન્યો મુજ દુખ ભાર,
દિલને વિદારનાર,
સ્નેહ છેહ દઇ હાય, દુખી કીધી મુજને અપાર...દુઃખ

ફૂલિનસિંહ — ૨૦

ગજબ મય આજ મમ જોર દોરપર
વશ કરૂ સર્વને વખ્ત આવ્યો છે—ટેક.
નહી કો છટકનાર, પાશુ હાથ્રા નાર,
સુખી મનુ સત્ય એ દાવ કાવ્યો છે   ગજબ,

રતિ — ૨૧

જોબન વેલી રસિક નવલી
પ્રેમ પ્રભાવે ખીલી છે
અંગ પુષ્પ ફળ પરાગ ઝગતુ,
મહા રંગ રંગીલી છે—ટેક,
ભ્રમર ભોગી ગુંજારવ કરતો,
પાપતણા બંધનથી ડરતો,
નજીક ન આવે રસ મુકાવે,
ગતિ મતિ કંઇ વેલી છે   જો,

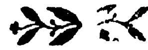
નાવ૦ વલ્લભ૦ — ૨૨

કેની ભાગ નર બન કરતી ખ્વાર (૨)
બહુ ફાવ્યો, અરે ભાઇ દેખાને—(૨)—ટેક
ખુબ ખાતે લડાવી, સુખ માંહી ફુલાવી
હેનુ કેવુ બન્યુ તે કહો ?
કાકાજી કન કેવુ મળ્યુ તે કહો,
મળ્યુ એ પણ જોયુ, થયુ તે પણ જોયુ
તન મન મુજ હરીયા,

સમજો કઈ ચીત, ગઉ ગીત, ગીચારો ઠીત,
ગાઓ ગીત   સહુ૦

કલ્યાણસીહ— ૨૩

મ્હારે પ્રભુ એક બેલી
શિરપર સંકટ વાદળ ઘુમે,
ડાળ જળ રહ્યું ઘેલી.   મ્હારે,
આવોજી આવો શ્યામ, નવડ ઉગારો
નૌકા નાર ભવ પાર ઉતારો,
હું અમા હય ડુબેલી ..   મ્હારે,

અંક ત્રીજો.

યમુના ઉર્ફે ડાકણ— ૨૪

હો નાના તહારે નરણ આવુ ન્દય ગે,
તમે હો તરનાર તમ છો મરનાર
સેવકની લજા ર (૧)
અલી અમારો તુ જો   હો,
હવ ચાળ ન મિર ના પાળ છો
જગત જીવ તો ધણી (૨)
ન મા નેંર ગં હરિ   હો,

નાયક ઉર્ફે નાયક— ૨૫

લાગી ઉગરે પાર તો નજર લ્હોરી
ન રી સુ ત નવના નમિકે,

ભવે ખંજરકી ધાર.. નજર,
તટ યમુનાકે, ખડે મનમોહન,
ફુંકત બંસીકી તાન... . નજર

વલ્લભ ઉર્ફે નાયક— ૨૬

સખીરી નંદલાલને મન બસ કીનો—(૨)
જાદુ ડારે, નયના મારે .. ..ટેક,
બીરહ જગાવે મોહે, તન અકુલાવે,
કલેજે લગાવે મોહે તીર, તીર, તીરરે ..સ૦
સાંવરી સુરત રસીલી દીલકો જબસે ભાયી હય,
ખંજરે એદાદકી એ ઘાવ હમને ખાયી હય
છીપ ગયા કહાં ઓ દિલબર કુછ ખબર ન પાયી હય
એદર્દ કયા જાને કોઇ કે ઇશ્ક કયા રસાયી હય બી. સ

માણેક૦ ભિલ૦— ૨૭

બસ લગી હું વેર કરૂ જોર,
દુસ્મનને જલદી જઇને,
પકડી પાડુ પળમાં તેને—બસ,
સિંહ પંજેથી છટકી જાશે, શીયળશુ કદી ફાવી જસે
લોહી ધારા નીસ્યે રેડાશે—પકડી—બ૦

યમુના૦-વલ્લભ-વિજય૦— ૨૮

તારોરે, નૌકા શ્રીમુરારિ,
દીન બંધુ, બાહ્યધારો, બીદને વિચારો—ટેક,
કૃષ્ન કૃપાનિધિ કરૂણા કરજો,
શેવકનુ સંકટ સહરજો,

ગીરધર, નટવર, અર્જ હમારી, હૃદયે ધારોને ઉગારો-તા.

મુજ જીવન ધન જેહ મનાયે,

વિણુ અપરાધે હાય હણાયે,

સ્નેહે શ્રીધર, સ્હાય કરી મમ કાર્ય

પ્રભુ સુધારો—તા૦

રતિ૦— ૨૯

મનડુ મસ્તાન બન્યુ મ્હવરૂ રે—(૨) .

રે નહી કયાઇ ચેન, દિવસરે ન

ચળવળતુ ટળવળતુ—મનડુ,

રસને ઉભરાવે, હૃદયમા રેલાવે,

મદન લ્હેરમા ઝુલાવે મુજાવે

જરા રેહેમ ઉર લાવો મ્હારૂ મનડુ મનાવો,

આવો કોઇ આવો, હવે—મન,

ઇંદ્રાવતી કલ્યાણસિંહ— ૩૦

છોડા છેડલો રસિલા છોડો,

અધર અમિરસ પાવો પ્રેમે,

શામળાજી શુ સરમાવો,

તરશ્યાન નાહિ તરસાવો,

જાઓ જાઓ

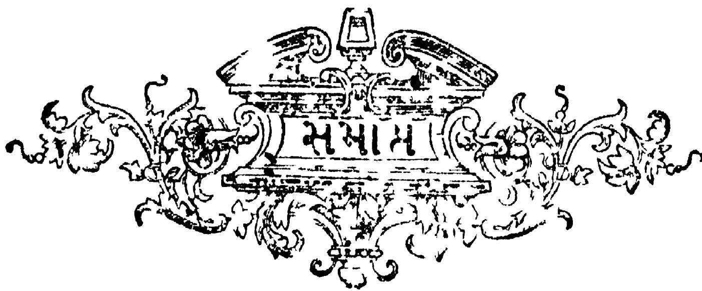
પ્યારી આવો . છોડો,

સમજુ શુ હુ બાળ બિચારી

માનો પ્યરિ. . છોડો,

કલ્યાણસિંહ ઇંદ્રાવતી— ૩

કરો છલબલ નહિ છેલા,
દુર રહેજો અલબેલા
જાણુ સફાઇ આ ચતુરાઇ,
છોડો કલાઇ, ગઇ મચકાઇ હરી હું બાઇ
ચટક ચાલ ફરતી મન હરતી,
નહિ નકટ નીડર થાઓ, જુઓ છાકમા છકેલા કરો
બાન વિશાળ મુખ મૃણાલ,
અમિ ભરિ વાણી રસાલ
દ્રમ મૃગ સમ જોઇ આ સુંદિર બાનુ અધિર
જાઓ પિયુ લાજ શરમ રોખે,
શિર થાઓ આમ વેલા કરો,

જાહેર ખબર.

નીચે લખેલા પુસ્તકો શ્રી આર્યનીતિદર્શક નાટક સમાજની શાખાનો જ્યા જ્યા મુકામ હોય ત્યાંથી મળશે માટે જેઓને સા જોઇતા હોય તેઓએ રોકડી કીમતથી મગાવી લેવા વી પી મોકલવામા આવશે નહી નોટપેડ કાગળો રાખવામા આવશે ન

ચોપડીઓના નામ		રૂ આ
૧ સરસ્વતીચંદ્ર નાટકના ગાયનો	(આવૃતી સાતમી)	૦—૨
૨ એલતો કાગળ ,,	(આવૃતી પાચમી)	૦—૨
૩ જાલીમ દુનીયા ,,	(આવૃતી બીજી)	૦—૨
૪ પરશુરામ	(આવૃતી છઠી)	૦—૨—
૫ ઇંદ્રાવતી ,,	(આવૃતી ચોથી)	૦—૨ ૦
વસુંધરા યાને અંધારી તલવાર નાટકના ગાયનો	(આવૃતી બીજી)	૦—૨—૦
૭ બ્રહ્મર્ષિ વિશ્વામિત્ર નાટકના ગાયનો	(આવૃતી પહેલી)	૦—૨—૦
૮ ચાલુ જમાનો		૦—૨—૦
૯ સરોજની		૦ ૨ ૦
૧૦ આર્ય વિજય ,,		૦—૨—૦
૧૧ અમર યોગીન્દ્ર ,,		૦ ૨—
૧૨ આહનાહી હીર્મ ,,		૦—૨—૦
૧૩ પ્રતાપી પ્રમિલા (ભપણુ સહીત)		૦—૮ ૦
૧૪ ચિતોડનો કરાર ,,		૦—૮—૦
૧૫ કામલતા		૦—૮—૦
૧૬ સત્યવાદી દુર્ગાદાસ ,,		૦—૮ ૦

માલેકો.

શ્રી આર્યનીતિદર્શક નાટક સમાજ